

sin Opløsning vil den drage Embedsstanden efter sig ved ogsaa at gøre den til en sjælløs Maskine.

Vi ser det jo ogsaa, hvorledes der allerede reageres. Vi ser, hvordan der reageres rent umiddelbart, hvorledes de, der tænker over Sagen, begynder at samle sig sammen til Modstand mod dette Forløb, baade indenfor Embedsstanden og indenfor de borgerlige Erhverv. Og det er ogsaa paa høje Tid, for Mellemstandens Eksistens er truet fra flere Sider, og den kan, som jeg straks skal vise, ikke undværes i et Kultursamfund; dens Sammenbrud vil ogsaa betyde Sammenbrud for dette Samfund.

Middelstandens Grundlag er det frie Erhvervsliv. Det er truet ovenfra af den koncentrerede Bedrift og nedefra af den socialistiske Stats- og Samfundsidé. „Laissez-faire“ har raset ud og har selv rakt sig Silkesnoren ved netop at skabe den koncentrerede Bedrift. Reaktionen fra Arbejdernes Side har fundet Sted gennem Arbejderorganisationerne. Disse har givet Arbejderklassen som saadan en vis politisk Styrke, der finder sit Udtryk bl. a. i en social Lovgivning, hvoraf en Del er berettiget, en anden Del ganske uberettiget, men som stiller enorme Krav til Statskassen. Fra saa mange andre Sider stilles der ligeledes store Krav til Statskassen i en Kulturation, alt i alt Krav, der, sammen med den Mangel paa økonomisk Initiativ, som ikke blot karakteriserer denne Regering, men som efter min Opfattelse ogsaa har karakteriseret de tidligere Regeringer, baade den radikale og Venstres, bevirker, at det skal og maa ende med, at Statens og Kommunernes fornemste Funktion bliver Skatteansættelsen og Skatteopkrævningen.

Det er den logiske Følge af en Tilstand, hvor Statens finansielle Opgave blot bliver Fordelingen, men aldrig Produktionen. Den er uundværlig, der maa nye Kilder bringes til at flyde, og en Regering, der ikke kan optage dette Punkt paa sit Program, ikke kan finde Veje til at gennemføre det, har ingen Oversigt over Situationen og evner ikke at bedre den. Mere og mere vil Spørgsmaalet koncentrere sig om at ansætte og anbringe Skatterne — det kender vi jo ogsaa fra tidligere Tid — og naar vi er naaet saa vidt, vil

den koncentrerede Bedrift af sig selv tilbyde sig som det udmærkede Skatteorgan. Vi er allerede paa Vej dertil. Naar de store Bedrifter skal opgive Indtægten for de Folk, der tjener i dem, er det et fuldstændig urigtigt og urimeligt Forlangende. Det er Begyndelsen til Forløbet, det er Begyndelsen til, at de ogsaa skal indkræve Skatterne, det er Begyndelsen til, at de ogsaa skal udrede Skatten, hvis den enkelte ikke kan udrede den; og saa er vi rigtig udmærket godt inde paa Banen, saaledes som vi kender den.

Saadan har det været før. Det har før været saadan, at man skulde organisere sig. Da havde man ikke koncentrerede Bedrifter og kunde ikke have det, men da koncentrerede man Bedrifterne i en Organisation, et Lav, et Kollegium, hvad De vil kalde det, og saa beskattede man Kollegiet eller Lavet som saadant. Det maatte indestaa for Skatterne, med den Følge, naturligvis, at intet Menneske maatte træde ud af Kollegiet igen, med den Følge, at man blev i Landbruget stavnsbunden, i Byerhvervene erhvervsbunden, med den Følge, at man ikke en Gang maatte dø uden at stille en eller anden for sig, sin Søn eller Svigersøn; for mistedes der et Medlem i denne Organisation, maatte de andre betale saa meget mere.

Jeg taler om Udviklingen, der finder Sted i det lange Løb, man mærker det ikke, det føles ikke, det kommer fra det ene Sted, fra det andet Sted, som Tagdryp, og til sidst staar man i en Sø, hvori man drukner som Menneske.

Hele Tiden er mod Mellemstanden, Tendensen er for Mekanisering i alle Retninger, den er for Typer og imod Individider. Og Mellemklassens Skæbne vil blive beseglet gennem de koncentrerede Bedrifter, hvis den ikke tager sig sammen og gør Modstand som Mellemstand, enten paa den Maade, at Mellemstanden søger det sociale og politiske Rygstød, som Arbejderorganisationerne kan give den, det vil sige bliver Socialdemokrater. . . (Hør!). Ja, Hør! bliver der sagt. Det er fuldkommen rigtigt, det er den ene Maade, hvorpaa det kan gaa. Saadan vil det naturligvis blive, efterhaanden som de trykkes inde fra selve Forretningen. Men et Socialdemokrati har jo ikke Brug for nogen Mellemstand, vi er